

TIDEVARVET

TIDEVARVET N:r 39: 1929

Nya direktiv! är Elin Wägners tredje artikel från Folkförbundsförsamlingen i Genève.

Ur Berit Spongs nya diktsamling *Lärkornas land* utgiven på Norstedts förlag ta vi oss friheten avtrycka ett par dikter.

Veckans ledande art. Skridning handlar om splittringen inom flygelpartierna.

Kristen statskonst, reflexioner med anledning av årsmötet i Förbundet för Kristet samhällsliv.

Vi nalkas 25-årsminnet av unionsupplösningen. Med anledning härav kommentera vi förslaget om anskaffandet av den neutrala zonen på båda sidor om Kölen.

Med hösten börjar livets allvar även för Tidevarvet. Det sista kvartalet för året står för dörren och ett nytt år skymtar vid synranden. Allting händer i världen, allting kan hända. Redaktionen är full av planer, arbetsstyrkan samlas från semesterna, längre eller kortare. Den önskar icke något högre än att tillsammans med sina vänner inom den vidare kretsen utveckla en förnyad aktivitet. Vi uppmana därför vänner och medarbetare att låta höra av sig genom manuskript och genom insändande av nya prenumeranter. Det är en gammal god tradition bland våra vänner att prenumerera för sista kvartalet åt personer de önska intressera för Tidevarvet. Det är en verkingsfull och trevlig form av propaganda. Fortsätt den även i år!

Tidevarvet kostar för sista kvartalet endast

Kronor 1,50.

Vårt postgironummer är 1544.

Svenska Eldbegängelse

Exp. - Sthlms Eldbegängelsebyrå

Svevägen 75, 2 tr. hiss. Stockholm

Öppen 10-4, lördags- o. helgdags- 4-10-2

Tel. Norr 2200 för eldbegängelser

Norr 2280 » medlemsanmälan

Avgift 10 kr. en gång för alla, för begravningsförsäkrad 5 kr.

Krematorier i Stockholm, Göteborg, Örebro och Helsingborg.

Nya direktiv!

Tredje artikeln från Genève. Av ELIN WÄGNER

Nationernas Förbunds tionde årsmöte befinner sig nu i sitt sista skede, det då Församlingen i plenum skall ta del av och uttala sig över det arbete som utförts i de sex kommissionerna. Den vinsten har man åtminstone av ett om än kort besök hos Förbundet att man bättre fattar anledningen, då det förekommer att Församlingens uttalanden verka intetsägande och utslätade. Ty man har förnummit något av den brottning som äger rum därnere, man har själv närvarit vid kommissionsarbete. Man har sett Sydafrikas representant stiga upp med ett anförande, kommande från en annan värld, man har hört Kanada bemöta honom och sedan Tyskland tala tyskt och Polen polskt och man har sett den japanske delegatens ögon glittra vid Christian Langes snabba uddiga inpass. Man kan då förstå något av rapportörernas vända och ordföränders kval, förstå hur mänskligt det är att Församlingens bedömande och manande uttalande får den gråa färg som blir, då hela spektrums färger blandas ihop på en palett. Genomglömdandet av de olika meningarna och idéerna till en levande, ny enhet utteblir ibland, men något måste fram ändå, och då blir det en gröt. I avrustnings-

frågan blev det greken Politis som lagade och serverade denna gröt, roligt måtte det inte vara.

Att tionde Församlingen skulle klara sig helskinnad ur detta sist prövande skede, kunde väl ingen tänka med minnet levande av alla gånger, då man gråtit blod just i slutet av september. Frågan vara bara hur pass riven eller hel dess prestige skulle bli, frågan var om den stöt framåt som gavs av England i början skulle verka ända till slutet.

Vad tionde Församlingens eftermäle än kommer att bli i historien, någon klarhet, någon enhet, något framsteg i avrustningsfrågan, kan den icke berömma sig av. Det som under denna höst gjorts för avrustning, det har gjorts och det kommer att göras av England och Amerika utanför Folkförbundet. Man kan endast hoppas att en blivande flottnedrustningsöverenskommelse frukter skola ha mognat till nästa höst.

Hämningarna äro när det gäller avrustning så starka, de direkt hindrande krafterna så energiska och hänsynslösa, att det behövs en kraftigare påverkan, en mera befällande och suggererande stämning än den kommissionsdelegaternas och experternas hittills

hört, för att de skola komma sig för att verkligt på allvar ta itu med sin uppgift.

Det behövs andra direktiv, och det var egentligen om dem jag skulle vilja skriva något i denna min tredje artikel från Genève. Ty detta är det förhärskande intrycket man tar med sig hem och det är inte alls något nytt, bara en klarare uppfattning av en gammal sanning: Nationernas förbund är ett utomordentligt instrument att använda vid den nödvändiga anpassning och omskapning som måste ske med anledning av det världens förvandling. Men för att det skulle kunna bli till nytta måste till två ting: människor med klar syn, mod och geni till att bruka redskapet och bestämda direktiv från folken bakom dem rörande de frågor som skola avgöras. Sen kommer det nog att lyckas att lösa de tekniska spörsmål, som brytas och bråkas så att skäketallet yr i ögonen.

Den stötesten man jämt snubbat över och i åratals försökt att undanröjda har varit: hur ska vi räkna på pricken avrusta lika litet eller lika mycket? Ska vi räkna rustningarna i millioner francs och pund, i manskap eller i vapen? Ska vi också ta med de

(Forts. å sid. 4.)

Så kan det gå

Om talfilmen inte kan finna ett internationellt språk på vilket filmhjälparna och hjältinnorna kunna uttrycka sig, ett språk som kan förstås av den internationella filmpubliken över hela världen, den breda publiken, då är den dömd, skriver en fransk filmexpert. Som belägg för denna sats berättar författaren hur togik en amerikansk film tar sig ut, när den presenteras för fransk publik med replikerna insatta som texter på vanligt vis. Av talfilmen var endast sångens och musiken kvar, och så skådespelarna stumma glappande med läkarna. Författaren tror att lockelsen att få njuta av talfilmen, att få höra sina filmfavoriters röster efter som man ändå älskar dem, skulle förmå små kontorsflickor och andra biopublikens stamtrupper att verkligen besöka en av de möjliga många tillgängliga kurserna i esperanto. För skådespelarna bleve inlärandet av esperanto icke värre än alla andra konster de måste lära för att utöva sitt yrke.

Ännu är esperantofilmen bara en förutsägelse. På närvarande stadium står striden om språk och dialekter, och den lösning som esperanto utgör tycks icke vara aktuell. Amerika kommer med amerikanska och fackmännen insistera att det icke är engelska, vilket det ju är likaväl som småländska är svenska. Men uppdraget att esperanto kunde vara lösningen, förefaller riktigt och det är ett skäl. Det nämligen, att det är på det visat, så där oövat och på så förbluffande vägar, som stora frågor lösa sig, när tiden är inne.

Om det är meningen att världen skall skall få ett lättlärt hjälpspråk som skall upphäva den babiljoniska förbistring, så kan det möjligen lyckas genom att ett världsnöje kräver det. Däremot kan det aldrig lyckas genom riksdagsmotioner, det ha vi ju sett.

Vi streta emot utvecklingen på vissa punkter, men sluka den på andra. Därför kommer alltid det ögonblick, då situationen tvingar oss till att ta parti. Antingen måste vi hålla tillbaka den tekniska utvecklingens, till exempel åtrå till stumfilm, eller också måste vi dra de konsekvenser som följa av den tekniska uppfinningen, ett dera. Men ännu har man aldrig sett människan visa sådan själstyrka att hon överger en utvecklingsmöjlighet, stannar på vägen mot fullkomningen av fruktan för några konsekvenser, se giftkriget.

Utvecklingen arbetar med en slags övermodveten följdriktighet på att riva ner gränserna mellan människorna, alltså även språkgränserna. Därför är det troligt att den skall tvinga fram ett lättlärt gemensamt språk. Det behöves kanske icke nödvändigtvis bli esperanto. I England arbetas ju på att ur engelskan göra ett slags esperanto, en så kallad Basic English. Man väljer ut de 400 ord ur engelskan, varmed man skall kunna hjälpligt säga allt vad en vanlig dödlig behöver kunna säga sina grannar ur en annan språkgrupp. Liksom man överlåter till esperanto, så prövar man också nu denna grund engelska genom att översätta vanlig engelska till detta nya språk i språket. Shakespeare skulle med vämljelse vägra att läsa Basic English, eller skriva det. Men kinesen, svensken och ryssen kunna tala det med varandra och andaktigt och samfällt lyssna till den visdom som kommer ur Greta Garbos sköna mun.

Divines.

Lärkornas land

Vid en tavla

(Madama im Blumenkranz)

Den ljvta jungfru Maria sitter i rosenring.

En annan ring, av turister, håller sig nedomkring, betraktar, beundrar, begriper, bevisar någonting.

Men ytterst i kretsen lyftes en fyra- dring, som gått i många salar och länge bland kjolar och rockor stått och knappast sett något annat än golvet i svart och grått.

Nu möts han av strålande färger. Hans blick blir stilla och stor, vills plötsligt i hela minen ett lyckligt leande grov: han känner igen, han jublar: »Se mamma och lillebror!»

O, konst, du skapar dig döjor av tusen och tusen slag, men allt medan några tolka de skimrande vackrens lag, du blotar alltid för någon så enbla och kända drag!

Berit Spongs nya diktsamling, *Lärkornas land*, har utkommit. Där är stolta Östgötafrikaner och själmedvetna bondemän i den boken, små fatiga frikaner och kärbsa jordemodrar, där är vackra vyer över slätterna vid Vättern, där är troll och tecken ifrån fordomsdags. Orden kunna klinga som metall och rytmen är mjukt böljande och sjungande. Man finner eko av större skaldar, där finns något av Karlfeldt och Lenngren men det är ändå inte de. Kanske vi fått dikten som lever genom tiderna — kanske inte, i varje fall är det den vackraste bygglepoesi som skrivits av våra yngre lyriker.

De fina små poem vi återgiva äro häm tade ur den senare delen av samlingen, där Östgötamotivet fått lämna rum för stämningbilder och fantasier. De stå icke den förra delen efter, de ge i stället det vackraste och bästa av Berit Spong.

Två psalmböcker

När psalmen sig höjde i högmässor och dess maning skalk under prydda valv, då sjöng hon på gången i ny två kjol.

Mot fönstret och färgernas granna strål hon ofta såg, och ett skimmer låg i den nya boken med fin, fin stil.

De rosiga händerna höllo den nått. Men dunkla och små tycktes orden stå. Om livet blev kärligt, blev mödan lätt!

När psalmen väl spelats i femtio år, och den åter skalk under prydda valv, då satt hon i bänken med tunt vitt hår.

En solstråle kom och blev kepepil under varje rad på ett rymligt blad i den gamla boken med stor, stor stil.

Hon såg ej, hur vackert de unga klätt. Vart ord var så stort som en dånande port. — Om döden blev salig blev mullen lätt!

konsum

föreningen för lägre
levnadskostnader

TIDEVARVET

Utkommer varje helgfri lördag.
Slussplan 1-3, 2 u., Stockholm.

UTGIVARE:

Ada Nilsson.

REDAKTIONSKOMMITTÉ:

Ein Wägener.

Elisabet Tamm.

Honorins Herminia.

REDAKTIONSSSEKRETERARE:

Carin Hermelin.

Mottagningstid 10-12.

Telefon Norr 8842.

EXPEDITION:

Telefon Norr 28343.

Kontorstid kl. 10-12 f. m., 1-4 e. m.

Postgäto 1544.

PRENUMERATIONSPRIS:

För helår kr. 6.—, halvår kr. 3,50,

kvartal kr. 2.—. Lösnummer 15 öre.

ANNONSPRIS:

1 text 20 öre

per millimeter.

Textsida eller särskild begärd plats 25 öre

Stockholm 1929

Wahlstedts Tryckeri Aktieföretag

Storgatan 22

Praktiserande läkare

Infört genom
Stockholms Läkarsällning

Dr Ester Grönblad

Ögonsjukdomar

Otgåtan 7, 3 tr. hiss.

Mottagn.-tid vard. $\frac{1}{2}$ 10- $\frac{1}{2}$ 11, 3-6.
Sönd. $\frac{1}{2}$ 10- $\frac{1}{2}$ 11. Annan tid efter
överenskommelse pr. tel. Söder 11170

Med. Doktor

John Hellström

Kirurgiska sjukdomar.

Nybrogatan 11, 8 tr.

Mottagn. Månd., Onsd., Fred. från
kl. 3, hälet efter anmälan pr. Tel. Öst.
453 kl. 9-10.

Doktor

Torsten Lindner

NEURVUSKUDOMAR

Mästernamnskatalog 9

invid Biblioteksgatan.

Tel. 1919. Telefonsid 9-10 f. m.
Mottagning enligt överenskommelse.

Med. Doktor

Ernst B. Salén

Invänta sjukdomar, spec. Ämnes-
omsättnings- och hjärnsjukdomar.
Su Blåschönsmanhamnen 4 A, 5 tr.
hiss, (invid Nationalmuseum).
Tid till mottagning erhålles per
tel. Norr 216 vardagar 9-11 f. m.

Doktor

Andrea Endreén-Svedberg

bortrest f. o. m. 25/9 till juli 1930.
Vikarier: Dr Sigrd Björkstén,
Wolonia, Dr Hj. Casserman.

TANDLÄKARE

Tandläkare

Arnold Ahlström

Birger Jarlsgratan 32, IV.

Medlem av Sthlms Tandläkareförening
Mottagn. enl. överensk. pr. tel. N. 8350

Tandläkare

Gustaf Backelin,

Strandvägen 1, 2 tr.

Medlem av Sthlms Tandläkareförening
Rådägningstid kl. 12.1
eller efter Telef.-anmälan 74824.

Tandläkare

Inga Forsberg

Medlem av Sthlms Tandläkareförening
Folkungsgatan, 50, 1 tr. (Götgatspalatset)

Mottagningstid: Vardagar 10-12
f. m. och 7-8 e. m. Annan tid enl.
överenskommelse pr. tel. s. 1324.

Tandläkare

Emil Hjertstedt

Sibyllagatan 23, 2tr. (vid Östermalmstorg)

Mottagning efter överenskommelse
pr. tel. 8. 91 91.

Den bästa och snabbaste
hjälpen vid huvudvärk
och liknande smärtor är

NEVROSINE

(Antispasmodicum och analgeticum.)
Fritt från acetylsalicylsyra.

Smärtsittande och febernedsättande
tabletter. Verksam medel vid all
slags reumatisk värk. Gikt, Ischias,
Neuralgier, Nervsmärtor och vissa
febrar (Influensa, Halsfluss och
dylika s. k. förkylningsjukdomar).

Säljes endast å apotek.
Förpackningar å 50 öre och 2, 7, 50.

FINFINA
Hönsgrädd
inkomna dagligen
Ph. Engfeldts smörfärd
2 Östermalmstorg 2
Tel. 7038 Norr 80663

Smakfulla kransar, alla priser

La fleuriste
6 Malmstorgsgatan
Allm. Norr 6206 Riks 2550

Olga Elmdahl
Modemagasin
Kungsgatan 53. Tel. 10851
STOCKHOLM.

Gör ett besök i
Söders populäraste bageri
BAGARSTUGAN
Bellmansgatan 6 Hornsgatan 37

ADVOKATER
Ledamöter av Sveriges Advokatsamfund

Eva Andéns Advokatbyrå
Inneh. Eva Andén.
Ledam. av Sveriges Advokatsamfund,
Herkulesgatan 14. Tel. 7575-7576.
Ed.-Le Vattugatan.

STOCKHOLM.
SPECIALITET: Familje- och arvsaker,
Boutredningar och testamenten,
förvaltningsuppdrag,
Även skiftliga förfogningar.

Advokat Cyril Holm
Led. av Sveriges Advokatsamfund
Birger Jarlsgratan 39, Stockholm
Tel. Norr 5223

Westerståhl, O.
& Branting-W., Sonja.
Led. av Sveriges Advokatsamfund
Vasagatan 4 Tel. 11218

TANDLÄKARE

Tandläkare
Konrad Granér
(Med. av Sthlms Tandläkareförening)
S:t Eriksgatan 40 III, hiss.
Mottagning efter överenskommelse
pr. tel. Kungsh. 341 97.

Tandläkare
Harry Weinberg
Drottninggatan 71 A. II tr.
Mottagn. Månd, Onsd, Fred, Lörd.
11-1. Tisd, Torsd, 4-7. Tel. N.
75 51.

Skridning Kristen statskonst

Något tycks ändå ske inom vårt politiska liv. Fast ytan ser stillastående ut, ske skridningar och nybildningar under densamma. Vid ett sådant tillfälle som val komma dessa dolda förändringar i dagen. Det ha vi just nu haft tillfälle att konstatera i samband med första-kammarevalen i Stockholm.

Det är ett år sen de allmänna valens uppräddade dagar, ett lämpligt ögonblick alltså att se tillbaka och konstatera hur allting flutit sen dess. Den gången var det liberalerna som blottade sin splittring och svaghet genom striden omkring f. utrikesministerns kandidat. Heltre göra öppen skandal i en stund då sammanhållning betyder allt, än låta hr Löfgren komma in i andra kammaren. I år gå Carlesons och Löfgrensliberaler tillsammans med de frissnade för att sätta in samma Löfgren i första kammaren. Man kunde säga: slutet gott, allting gott, om man bara kunde tro att det vore slutet! Det vill säga slutet på sonderfallandets och upplösningens och vankelmotets period inom den liberala och frissnade världen.

För tillfället är det emellertid andra partier som spricka och förändras. Vid de allmänna valen förlidet år hade högern bara en front och en röst, likaså kommunisterna. Nu ett år senare sker detsamma inom båda dessa flygelpartier: den yngre falangen vill tränga fram på den äldre, den mera betänksamma och moderata beaktad. Det kan kanske låta lustigt att kalla Kihlborggruppen moderat, men allting är förhållande till den grupp som tror på snar och våldsamt omstörtning av samhället enligt Tredje Internationals program för Kihlborggruppen nöjas med den beteckning som själva ungdomern avvisat. Att den yngre högern hellre kallar sig konservativ än moderat är ingenting att undra på, ty moderat är nästan den fatalaste beteckning på en ungdomlig strävan som kan upplettas.

Den yngre falangen inom högern har fast uppmärksamheten på sig genom att göra en kupp vid valen, pricka excellensen Trygger och peta redaktör Ljung-Allende till förmån för professor Carl Forsell, om vilken man icke vet mera än att han är broder till ungdomens ledare, dr Arne Forsell. Det har skrivits en hel massa om detta väl så som det alltid skrivs en mass

Det som skett på partiernas läro oss att människorna som finnas bakom partietiketterna är stadda i omgruppning, förändras under påverkan av tiden, bereda sig för nybildningar. Annu är icke denna skridning fullbordad, och alltså finnes hopp att ur denna omdaningsprocess också skall växa fram det nya parti vi längta efter, det radikala parti som gör sig så oerhörd starkt påmint genom att saknas.

KURSER I ITALIENSK KULTUR OCH KONSTHISTORIA

Rom, Florens och några andra städer. 4 dubbeltimmar i mån. Referenser lämnas. Vidare upplysningar lämnas av fröken Anna Ljungberg, tel. Ö. 8662.

STYRMANSGATAN 17

NERVPATIENTER mottagas fortfarande, ehuru i mindre skala än i Södertälje, av Elisabeth Ankarstrand-Setterberg. Adr. Linköping. Tel. 2352.

Ida Norman - Skomagasin
Humlégårdsgatan 6 - Tel. 78615
Rekommenderas
REPARATIONER UTFÖRAS
Reela varor. Vid uppvisandet av denna annons lämnas 18% rabatt. Låga priser.

Doktor Natanael Beskow har vid Kristet Samhällslivs årsmöte i Göteborg lagt fram och motiverat en radikalt kristen syn på fredsfrågan. Denna syn är dand genom en sammansättning av de kristna grundprinciperna med det nuvarande världslaget. Han har därav nödvändigtvis kommit fram till att yrka på Sveriges avrustning, emedan avrustning är förutsättning för den positiva tjänstberedda förtroendefulla hållning ett folk liksom en människa bör intaga till sina grannar. Det är detsamma som att lägga bort kniven och piskan, innan man räcker handen till ett handslag.

Kristendom är såsom kristendomen en motståndare till våld. En kristen tror icke på den metoden i människors förhållande till varandra, och så småningom börjar det dagas att för folkens förhållande till varandra gäller samma. Kristendomen predikar en mycket svårare, mera fordrande

sa om allting här i landet. Men vad som skett kan väl endast tydas så, att det är den nya höttern som marscherar upp: anti-demokratisk, aktivistisk, fascistisk, om än i den blekare avtoning som betingas av våra förhållanden. Den tid är förbi då, högern suggererades av demokraternas framgång och höll sig på defensiva. Den nya högernation är av en offensiv karaktär. Den är generad över och led vid svensk politik, inländsk och utländsk. Den vill inleda en ny fas i vår historia. Lyckligtvis för oss andra är icke heller den helt enig inbördes, vilket försvagar dess slagkraft.

Det har länge varit en dogm att endast ytterlighetsgrupperna kunde dra folk till sig. Man trodde att högern och kommunisterna voro ödesbestämda att växa, uppluka alla andra och dominera. Det visar sig att även de stå under förändringens lag. Att icke heller de kunna växa upp i himlen.

Det som skett på partiernas läro oss att människorna som finnas bakom partietiketterna är stadda i omgruppning, förändras under påverkan av tiden, bereda sig för nybildningar. Annu är icke denna skridning fullbordad, och alltså finnes hopp att ur denna omdaningsprocess också skall växa fram det nya parti vi längta efter, det radikala parti som gör sig så oerhörd starkt påmint genom att saknas.

Frälsningsarméns Alkoholisthem
KURHÖN
(Åtnjuter statsbidrag)
Tid tillmars ågbåttarna från Sthlm
Prospekt och Sverige handlingar skändas från
Socialsekreteraren, Östermalmstorg 24
Stockholm.

Kristendomen tillämpad på den mellanstatliga politiken, är en tanke som möter ett lika våldsamt motstånd som den dag, då det togs upp som rättensörrer för samlivet mellan individerna, den dag då där stodo upp några personer som avrustade själva för egen del, utan att vänta på att hela världen skulle bli kristen.

Det senaste argumentet från de anpassningsseckliga motståndarna till avrustningen är ju som bekant att isolerad avrustning är ett uttryck för bristande solidaritet med andra folk. Det får ju Danmark just nu höra precis från de värsta motståndarna till mellanfolklig solidaritet. Doktor Beskow bryter udden av denna förbräelse inte för att parera en motståndares stöt utan därför att avrustning för honom betyder avlägsnande av hinder för solidarisk politik. I stället för att vänta överfall mot våra gränser skola vi gå över dem, vi skola gå till anfall så att vi slå oss in i andra folks egenart, kultur, förutsättningar, så att vi med dem dela tekniska och intellektuella framsteg, så att vi avstått att själva vara domare och exekutorer i våra tvister med andra folk och överlämna oss åt en överstatlig auktoritetens utslag.

Doktor Beskow gör vidare det i många ögon säkert oerhörda förslaget att en avrustad stat bör anslå de medel den sparar på att avveckla krigsberedskapen till en hjälpberedskap som icke vet av landgränser. Missvärt i Ryssland, epidemi i Grekland, tork i Kina, översvämning i Indien skola betyda: här är en hotad punkt, här bör vår försvarsberedskap sätta in. Leta vi ut från denna uppfattning efter de försvarsåtgärder Sverige vidtagit sedan världskrigets slut, så finna vi att en hel del gjordes under de första åren i Ryssland, i Österrike, i Tyskland, men att vi på senare år helt och hållet försummat vår försvarsberedskap.

Kan man med den kristna principen som ledtråd nå fram till en i denna värld möjlig politisk linje? Ja, när man följer hr Kristet Samhällslivs strävan med denna uppgift, så slår det en, att det arbetar i riktning med den nya tänkande som kvalifit och längsamt söker fastslå nya politiska principer och uttrycka dem i påtagligt handlande av i dag. Det slår en att medan kyrkosamfundet förlora sitt grepp över människorna, så kommer kristendomen in som idé i politiken, kristendomen tillämpad på förhållandet mellan staterna. Det som engelske premiärministern sade i Genève var icke någonting annat än kristendom, såsom diplomati, såsom statskonst. Han är ju genomsyrad av det kristna älskandningssättet såsom den engelska arbetarörelsen, i varje fall den äldre generationen. Men de som tänka framåt och genomtränga problemen komma från helt andra utgångspunkter till samma resultat. Ty erfarenheten visar att folken löpt linan ut på våldets, missbrukens, misströns och isoleringens väg. Att fortsätta på den för till rena absurditeten. Vad finns då som alternativ? Ingen-ting annat än det Kristus erbjöd för 2000 år sedan.

NYA DIREKTIV

(Forts. fr. sid. 1)

som betalning för att han hjälpte till att göra flottkonferensen av år 1927 till ett fjasko. Men han har varit i Genève, inplacerad såsom rådgivare, och var han förhindrad den här gången, så fanns det väl andra som skötte jobbet. Mutkollen har lätt att trassla sig in och tala den hederliga, övertygade rustningsvännens bekymrade språk. Men varken de hederliga eller de ohederliga rustningsvännerna skulle kunna hålla ner frågan på de tekniska subtitlernas nivå, om folken vore på det klara med vad de ville.

Lord Cecil, Englands ombud i avrustningskommissionen, försökte resa sig mot Frankrike i frågan om de äldre värnpliktsårgångarnas fria tillvaro utanför rustningsminskningen, denna gamla stridsfråga, där den konservativa engelska regeringen gav efter för Frankrike. Han ville att i problemet skulle räknas in alla rustningsfaktorer, och att man icke bara skulle gå på budgetlinjen. Av detta hans förslag märker man i Församlingens slutliga uttalande ingenting. Där står det bara att lösningen måste ske genom att alla staterna göra omsesidiga eftergifter från sin ståndpunkt. Men fastän lord Cecil denna gång fick vika, är just han i två andra frågor ett utmärkt exempel på te- sen att tryck från en upplyst opinion kan påverka Folkförbundets hållning och beslut.

I det ena fallet var det hans, det vill säga hans regerings tvetydiga ståndpunkt i opiumfrågan som icke kunde hållas under den upplysta engelska opinionens tryck, i det andra fallet var det han som själv bröt mot regeringens ståndpunkt ifråga om den frivilliga klausulen i skiljedomsstatuterna, gick ut på gator och torg i England, läde fram just denna speciella fråga för publiken och fick över folkmeningen på den upfattningen att England skall böja sitt huvud under skiljedom.

I dag vidhåller England icke mera sin diskutabla uppfattning att opiumfrågan i engelska imperiet är en inre angelägenhet och att det är överkomliga svårigheter att inskränka opiumodlingen. I dag har England också gått in för oövilkorlig skiljedom i princip vilket är svårt nog för ett stor av kinkig natur. Men det har gjort så och därmed givit idén ett stöd som icke kan överskattas. Trettio länder inom förbundet ha nu gått med på att betrakta Permanenta skiljedomsstolen i Haag som absolut domare i deras rättstvister. Det är facit efter det tionde Församlingen och det är, jämte Amerikas anslutning till samma domstol de viktigaste resultaten av i år.

När vi sörja över den ringa framgången ifråga om avrustningen är det skäl att hålla i minnet hur detta nu nämnda resultat åstadkommit och ta det som exempel. I fjor sommar kunde man iakttaga upplysningsarbetet i England rörande den frivilliga klausulen, medan den pågick, man kunde se opinionen i den mäkting. Det var inte den karrikatur av opinionsbildning genom press och valmaskineri genom organisationsarbete och reklam som Dagens Nyheter med rätta tar avstånd från i sin ledare av den 22 september. Vad skulle en högerman som lord Cecil i opposition mot sina medpartier i opposition mot sina medpartier i övershuset ha av sådana möjligheter? Arbetet gjordes av Föreningen för Nationernas förbund i England, och kampanjen utfördes av unga entusiastiska anhängare till lord Cecil. Idé enligt hans direktiv. Jag hade tillfälle att höra och tala med en av dem. Det var en ung man, förut sjöofficer, som till en minister i en tidigare konservativ regering. Han höll sig i sina tal utslutande till begränsade fakta, näraliggande problem, till sådant som kunde tänkas bli föremål för röstning. Framför allt

var det den frivilliga klausulen. Med den frågan gick han från stad till stad, från by till by, samlade folk och fick dem att grundligt fatta vad det var fråga om, värdade till deras uppfattning, besvarade deras inkast, hjälpte dem att tänka, att bilda en mening. Svaret kom vid valen! När jag nu återsåg honom i Genève, tillsammans med lord Cecil, tyckte jag att han hade rätt att se så glad ut som han gjorde, ty han visste, att engelska folket i denna fråga visste, vad det gjorde.

Redogörelserna från arbetet i Genève låta ofta så tråkiga och inkrånglade med alla sina kommittéer och subkommittéer och avrustningstekniska eller juridiska termer. Folk läser kanske de stora talen, och sen får det vara med det andra. Vi som de andra folkförbundsländerna skulle verkligen behöva en kraftig verksam Förening för Nationernas Förbund, en som förstod att intressera allmänheten för de frågor som komma före, så att den svenska delegationen hade med sig den osynliga men kända uran av en folkmening när den siter i Förbundssalen. En mening nog klar att kunna uttrycka sig i mera bestämda termer än den socialdemokratiska avrustningsresolutionen nu senast, en mening som kan ta ståndpunkt till de verkliga frågorna och så öva inflytande. En mening som kan göra sig gällande både vid de beslut vi ha att fatta på egen hand härhemma, och de som skolas fattas gemensamt, nere i Genève.

Det behövs direktiv. Detta är ett av sätten att få fram dem. Vi kunna icke skapa vägbrytande ledare som ge de stora signalerna till framtidens politik. Men vi kunna göra upplysningsarbetet, och vi kunna bilda folkmeningen, samla den till de direktiv som det slaget representanter behöva, vilka ej gå före, men följa med.

sade Tamara och gjorde korstecknet av gammal vana...

Jag för bort och när jag kom tillbaka hade sommaren börjat på allvar och t. o. m. konstnärscaféet var gästbefolkat. Jag fick bara höra att Paul fått arbete för Blå Fågeln i München — att greve S. rymt hemifrån med ett resande teatersällskap, men hämtats därifrån av en kusin — och att Tamara var bjuden till en familj med villa i Salskamergut, att vara där hela sommaren.

Fjorton dar senare — mitt i den kvävande sommarhettan — vem fick jag se vid stambordet om inte Tamara. Glad och strålände — en grell glädje med det blå håret, de blodröda läpparna och något giftgrönt i glaslet...

Men Tamaruschka då, började jag genast...

«Ack, Golupka — lilla duva — inte härda jag ut där inte! Jag kvävdes av idel borgerlighet. Visserligen fri kost och logis — men det har man också i «Grå Huset» om man stäl en påls och får tre månader. Nej tacka vet jag friheten», jublade Tamara, som om hon just «slappit ut» — «Frihet — så länge krediten varar — viva live sur la planche — det är uttrytt: «leve livet på en binne»...»

«Men Tamara — Du avskydde ju konstnärlivet — det var som gift — som morfin» —

«Ja, visst — men har du nånsin hört en morfinist, som vill leva utan morfin» — sade Tamara och pilrade med sina sneda ögon. — «Skal! Det säger man ju i Ditt land? Nicht wahr, Goluptschik? Skal!»

Det gröna i glaslet tömdes och tog med litet av läpparnas röda.

E. B. G.

BOHÈME

(Forts. å sid. 3.)

anser och hur det var fanns där en knapp förnimbar ton av åkthet i röst, som gjorde att man behållade sig.

Graf S. tillhör det gamla Österrikes aristokrati och en familj som — trots krig och revolution — lyckats behålla stora maktiga jorddomäner. Han är fidekommisarie till gods i Ungern, Tjeckoslovakien och Österrike.

«Jag ska berättat Er någots — han sänkte rösten och vände sig till Tamara. — Jag har en ung fru därhemma. Hon är det vackraste man kan se — vi älskar varann — hon lever bara för att göra mig lycklig. Och ändå kommer jag en vacker dag att resa ifrån henne. Jag måste. Jag är som bertagen — jag dras med all kraft till bohémelivet...»

«Idiot», fräste Tamara mera uppriktigt än vänligt — medan hon såg på honom med en blick underligt sammansatt av förakt och ömhet. Tamara är överhuvudtaget en underlig sammansättning. Hon ser ut som alla lasters moder. Ansiktet är vitstruket och mot den bruna halsen verkar det som en mask. Ögonen äro stora, sitta långt från varandra, litet snett, ömgivna av mörka ringar. Munnens skarpt rödmålad, håret blåsvart. Breda kindknotter, som dölja ögonen när hon skratir. Det skänkas allmänt om att uttalande älskar sin Paul — målaren — en ljus gossaktig rynn, som man aldrig hört yttra ett ord.

«Bogème», fnysar Tamara om igen, (ryskan har som bekant g. ist. för h och när Tamara är upprörd blandar hon alltid ihop de båda bokstäverna!) — vad vet Ni om bohémen? — Dyrkar! Prati! Man ger väl inte cocosa (=

cocain) till småbarn att leka med heller. Nej, min unge vän, här ska bli andra takter...»

Och innan vi visste ordet av hade hon gripit den unge mannen i kragen och satt sig med honom vid ett annat bord.

«Josef — ropar hon till kyparen. «Hit med papper och pennor, bitte! Nej, vänta — telefonerna först efter grevens bilt. Sen ska vi skicka av ett telegram...»

— Seså, skriv nu här: Aktling i afton i dina armars», dikterar Tamara. Greven log och skrev: kommer hem i kväll — och Tamara lät det gå om också med ogländande min.

«Se här, Josef, två Schilling — nej, nu är det jag som betalar. Flyg med det här som vinden — behåll resten — nej, jag har ju sagt att detta är min affär. Nu ska vi dricka en avskedskål stället...»

När bilen kommit var stämningen hög och greven bars ut i gullstol till den förvånade chauffören. Han lät sig viljelstast instavas — det var som om han njöt av det ovannliga i situationen.

«Heil, heil, ropades när bilen satte sig igång. «Jag kommer igen — igen — vad det sista man hörde från honom. —»

«Pub, det var ruskiqt», sade Tamara — «sjud mig ut på en stryktär är ni snälla, det var min sista peng som gick. Men det var det väl värt. Det är en egenhet hos mig att jag inte kan se självmodskandidater. Minns du, när jag knyckte din revolver, Paul, och pantsatte den? Det var inte för det lumpna guldet — utan för att jag sett en sållsam glans i dina ögon... Och den där därpå som vill hoppa rätt ner i vårt avgrundsdjup. Spasi! Spasi! Spasi! (Spasi Gospodii betyder ungefär: «Gud bevare oss eller «Bevare oss våls) —

Höstspalten

Hattar och Scarves

Senaste nyheter!

Modsalong "Lees"

Birger Jarls gatan 29
(vid Engelbrektsplan) — Tel. 8248

Höstens Nyheter i

Handskar & Vantar
inkomna iSKÅNSKA
HANDSKAFFÄREN
Birger Jarls gatan 35
Innehavare: Hilda Janzon

Höstens Nyheter

nu inkomna i

Ernst S. Berg
KLÄDESHANDELDrottninggatan 56
Stockholm
Telefon 147 89 Norr 103 90

GUSTAF NILSSON

DAMSKRÄDDERI

RIDDAREGATAN 19

STOCKHOLM

Tel. 729 09 Tel. 729 09

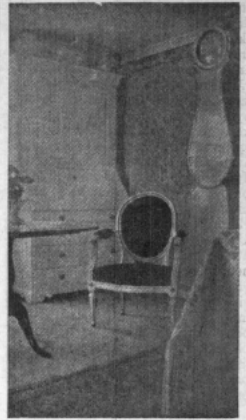
Specialité: Sjuksköterskekappor

Det största strumpurvalet
erbjudat våra 6 specialaffärer

Bredenberg

Hämngatan 30 Drottningg. 26
Hämngatan 15 Hämngatan 54 A
Humlegårdsq. 14 Kungsgatan 99Om Ni eller någon av
edra bekanta
lider av ömma fötter och
har svårt att få lämpliga sko-
don — låt oss visa Eder våra
av läkare, massörer och
tusentals förbrukare
rekommenderade.
ENPLANADSKOON finnes endast i

Lindkvist

Skomagaasin
Sibylliegatan 98 Tel. 72209, 0, 108

Vår Bostad

Nya Möbler

Begär förslag, allt utföres på
beställning. Renovering av
antika möbler. Ompoler og
boning, lackering, målningar
på gamla möbler. Allt arbete
utföres omsorgsfullt.

Sundström & Edberg

Verkstäder
Sibylliegatan 9 Tel. 720 32

Hilda Fridh

Textiltateljé
Drottninggatan 102 Stockholm
Telefon 126 99

Handvävnader för

Heminredning:
Möbelytter, Draperier m. m.
Garvfärsäljning.
Elever mottagas

Urmakare

Mårten Carlsson

Optik-försäljning
Reparationer

Karlavägen 36

Telefon 742 85

"TENNSTUGAN"

NYBROGATAN 6

telefon 0, 96

Tenn i gamla och nya stilar

Fajanser m. m.

Ålfarstid 10-6

ORION

har blivit de erfarna
husmodrarnas Dammsugare.
Kan Ni undvara den?Svenska Maskinfabrikerna STANDARD
Stockholm 16
Telefoner: "Svenska Standard"Knutsons
DubbelottomanerTag kännedom om deras konstruktion
innan Ni beslutar Eder för köp.
(Rymma fullständigt alla sängkläderna)
Specialaffär för bäddmöbler
och sängkläderKorkmatör
Dalagatan 14 Tel. Vasa 117 38